KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2022/1192

2022 m. liepos 11 d.

kuriuo nustatomos *Globodera pallida* (Stone) Behrens ir *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens išnaikinimo ir plitimo prevencijos priemonės

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB ([1]), ypač į jo 28 straipsnio 1 dalies a–h punktus,

kadangi:

(1) Reglamentas (ES) 2016/2031 yra Sąjungos teisės aktų dėl apsaugos nuo augalų kenkėjų priemonių pagrindas. Kadangi tuo reglamentu nustatytas naujas taisyklių rinkinys, nuo 2022 m. sausio 1 d. juo panaikinti keli teisės aktai, kurie buvo grindžiami anksčiau šiame sektoriuje galiojusiomis taisyklėmis;

(2) vienas iš šių panaikintų aktų yra Tarybos direktyva 2007/33/EB ([2]), kurioje nustatytos kovos su bulviniais cistas sudarančiais nematodais, kurie yra *Globodera pallida* (Stone) Behrens (europinių populiacijų) ir *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens (europinių populiacijų) kenkėjai (toliau – nurodytieji kenkėjai), priemonės;

(3) be to, nuo tada, kai buvo priimta ta direktyva, sukaupta naujų technikos ir mokslo žinių, susijusių su nurodytųjų kenkėjų biologinėmis savybėmis ir paplitimu, taip pat sukurta naujų tyrimų šiems kenkėjams aptikti ir identifikuoti metodų ir būdų išnaikinti šiuos kenkėjus bei užkirsti kelią jų plitimui;

(4) todėl tikslinga priimti naujas priemones, skirtas *Solanum tuberosum* L. rūšies augalams, išskyrus jų sėklas (toliau – nurodytieji augalai), siekiant išnaikinti nurodytuosius kenkėjus užkrėstose gamybos vietos dalyse, kai jie aptinkami Sąjungos teritorijoje, ir užkirsti kelią jų plitimui joje. Tačiau tam tikros Direktyvoje 2007/33/EB nustatytos priemonės, ypač susijusios su nurodytųjų kenkėjų aptikimu ir plitimo prevencija, tebėra tinkamos, todėl turėtų būti numatytos teisės aktuose;

(5) kompetentingos institucijos turėtų vykdyti kenkėjo aptikimo tikslais vykdomą oficialiąją stebėseną dėl nurodytųjų kenkėjų buvimo, pirmiausia toje gamybos vietos dalyje, kurioje numatoma sodinti arba saugoti persodinti skirtus nurodytuosius augalus arba bulves, skirtas sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti. Tokiomis stebėsenos taisyklėmis siekiama užtikrinti, kad būtų identifikuojami ir, esant būtinybei, išnaikinami nurodytieji kenkėjai, jeigu jų būtų rasta;

(6) į aptikimo tikslais vykdomos oficialiosios stebėsenos taisykles turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl ėminių ėmimo ir tyrimų dėl nurodytųjų kenkėjų buvimo, atliekamų atsižvelgiant į naujausias technikos ir mokslo laimėjimus;

(7) valstybės narės turėtų turėti galimybę nukrypti nuo kenkėjo aptikimo tikslais vykdomos oficialiosios stebėsenos taisyklių konkrečiomis sąlygomis ir kompetentingos institucijos apibrėžtose teritorijose, įskaitant, kai tinkama, visą atitinkamos valstybės narės teritoriją;

([1]) OL L 317, 2016 11 23, p. 4.

([2]) 2007 m. birželio 11 d. Tarybos direktyva 2007/33/EB dėl bulvinių cistas sudarančių nematodų kontrolės, panaikinanti Direktyvą 69/465/EEB (OL L 156, 2007 6 16, p. 12).

(8) gamybos vietos dalyse, kurios naudojamos bulvėms auginti, išskyrus skirtas sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti, turėtų būti vykdoma oficialioji stebėsena stebėjimo tikslais, siekiant nustatyti nurodytųjų kenkėjų paplitimą. Plotas, kuriame vykdoma tokia stebėsena, turėtų būti ne mažesnis nei 0,5 % atitinkamais metais bulvių auginimui naudojamos gamybos vietos, išskyrus gamybos vietos dalis, skirtas sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti. Tokia stebėsenos apimtis būtina siekiant kuo veiksmingiau įvertinti su nurodytaisiais kenkėjais susijusią padėtį ir kad būtų galima imtis prevencinių veiksmų siekiant užtikrinti, kad nurodytieji kenkėjai būtų išnaikinti ir būtų užkirstas kelias jiems išplisti Sąjungos teritorijoje;

(9) gamybos vietos dalys, kuriose aptikti nurodytieji kenkėjai, turėtų būti oficialiai registruojamos, o užkrėsti augalai turėtų būti oficialiai pripažįstami užkrėstais, kad būtų galima vykdyti skaidrią tokių augalų kontrolę ir taikyti atitinkamas priemones;

(10) todėl tikslinga priimti priemones, susijusias su užkrėstomis gamybos vietos dalimis ir užkrėstais augalais, siekiant užtikrinti, kad nurodytieji kenkėjai būtų išnaikinti ir toliau neplistų. Kad tos priemonės būtų proporcingos ir veiksmingos, jos turi skirtis atsižvelgiant į tai, ar atitinkami augalai yra skirti persodinti ar perdirbti pramoniniu būdu;

(11) tos priemonės, be kita ko, turėtų apimti oficialią kontrolės programą, kurią rengiant, be kitų elementų, turėtų būti atsižvelgiama į būtent toje atitinkamoje valstybėje narėje naudojamas augalų nurodytųjų kenkėjų šeimininkų gamybos ir prekybos sistemas, esamų nurodytųjų kenkėjų populiacijos charakteristikas, į tai, ar naudojamos atsparių, aukščiausio atsparumo laipsnio veislių bulvės, ir kitas galimas agronomines kenkėjų slopinimo priemones, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/128/EB ([3]) III priedo 1 punkte;

(12) kad Komisija galėtų apžvelgti priemones, kurių valstybės narės ėmėsi Sąjungoje, ir kad valstybės narės galėtų esant būtinybei pritaikyti atitinkamas priemones, valstybės narės turėtų ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikti visų naujų bulvių veislių, kurias jos, atlikusios oficialius tyrimus, ankstesniais metais pripažino atspariomis nurodytiesiems kenkėjams, sąrašą;

(13) jeigu, remiantis tam tikrais ėminių ėmimo reikalavimais, atitinkamoje gamybos vietos dalyje daugiau nebepatvirtinamas nurodytųjų kenkėjų buvimas, toje gamybos vietos dalyje taikomos priemonės turėtų būti atšauktos, atsižvelgiant į tai, kad fitosanitarinė rizika tokiu atveju būtų nedidelė;

(14) kai kuriose valstybėse narėse taikomas metodas, pagal kurį nematodų cistos išskiriamos iš augalų liekanų, tada atliekami rūšies aptikimo ir identifikavimo tyrimai, taikant tikralaikę polimerazės grandininę reakciją (PGR) pagal Beniers *et al.* 2014 ([4]), bet šio metodo patvirtinimo procedūra dar neužbaigta. Siekiant išvengti trikdžių atliekant nematodų aptikimo ir identifikavimo tyrimus tą metodą taikančiose valstybėse narėse, būtų tikslinga leisti tą metodą toliau taikyti pereinamuoju laikotarpiu, kol jis bus patvirtintas, nes šiuo metu tose valstybėse narėse nėra jokių alternatyvų;

(15) siekiant užtikrinti, kad šis reglamentas būtų pradėtas taikyti kuo greičiau po Direktyvos 2007/33/EB panaikinimo, šis reglamentas turėtų įsigalioti trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

(16) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

([3]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (OL L 309, 2009 11 24, p. 71).

([4]) Beniers JE, Been TH, Mendes O, van Gent-Pelzer MPE & van der Lee TAJ (2014) Quantification of viable eggs of the potato cyst nematodes (*Globodera* spp.) using either trehalose or RNA-specific Real-Time PCR. Nematology, 16, p. 1219–1232.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos priemonės, kuriomis siekiama išnaikinti *Globodera pallida* (Stone) Behrens ir *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens ir užkirsti kelią jų plitimui Sąjungos teritorijoje.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų sąvokų apibrėžtys:

1) nurodytasis kenkėjas – *Globodera pallida* (Stone) Behrens rūšiai arba *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens rūšiai priskiriamas pavyzdys;

2) atspari bulvių veislė – veislė, kurią auginant pastebimai slopinamas konkrečios nurodytųjų kenkėjų populiacijos augimas;

3) nurodytieji augalai – tai:

   a) *Solanum tuberosum* L. (bulvių) rūšies augalai, išskyrus sėklas, arba

   b) I priede išvardyti augalai;

4) kenkėjo aptikimo tikslais vykdoma stebėsena – metodinė procedūra nurodytųjų kenkėjų buvimui konkrečioje teritorijoje nustatyti;

5) stebėjimo tikslais vykdoma stebėsena – metodinė procedūra, kuri vykdoma tam tikrą apibrėžtą laikotarpį, siekiant nustatyti nurodytųjų kenkėjų paplitimą konkrečioje valstybėje narėje arba tam tikroje jos teritorijos dalyje.

II SKYRIUS

KENKĖJO APTIKIMO TIKSLAIS VYKDOMA OFICIALIOJI STEBĖSENA

3 straipsnis

Kenkėjo aptikimo tikslais vykdoma oficialioji stebėsena

1. Kompetentingos institucijos vykdo kenkėjo aptikimo tikslais vykdomą oficialiąją stebėseną, siekdamos nustatyti, ar nurodytojo kenkėjo nėra tose gamybos vietos dalyse, kuriose I priede išvardytus persodinti skirtus augalus arba bulves, skirtas sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti, numatoma sodinti arba saugoti tokiomis sąlygomis, kai šaknys ar kitos augalo dalys turi tiesioginį sąlytį su dirvožemiu toje gamybos vietos dalyje.

2. Kenkėjo aptikimo tikslais vykdoma oficialioji stebėsena vykdoma laikotarpiu nuo paskutinio pasėlio derliaus nuėmimo iki 1 dalyje nurodytų sodinti skirtų augalų arba bulvių gumbų sodinimo.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, kenkėjo aptikimo tikslais vykdoma oficialioji stebėsena gali būti vykdoma:

a) anksčiau nei tuo laikotarpiu, jeigu kompetentinga institucija suteikia galimybę susipažinti su įrašu apie tos kenkėjo aptikimo tikslais vykdytos stebėsenos rezultatų dokumentinius įrodymus, kuriuo patvirtinama, kad nurodytųjų kenkėjų neaptikta ir kad kenkėjo aptikimo tikslais vykdytos stebėsenos metu gamybos vietoje nebuvo bulvių ir kitų augalų šeimininkų, nurodytų I priedo 1 punkte, ir jie nebuvo auginami nuo tada, kai buvo vykdoma ta stebėsena, arba

b) laikotarpiu, kai atitinkamoje gamybos vietos dalyje auginami pasėliai, kurių derlius nerenkamas, pvz., žaliosios trąšos, arba tarpiniai pasėliai.

3. Kenkėjo aptikimo tikslais vykdomos stebėsenos nereikalaujama vykdyti:

a) kai sodinami I priede išvardyti augalai, skirti persodinti toje pačioje gamybos vietoje, esančioje kompetentingų institucijų apibrėžtoje teritorijoje;

b) kai sodinamos bulvės, skirtos sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti, kurias numatoma naudoti toje pačioje gamybos vietoje, esančioje kompetentingų institucijų apibrėžtoje teritorijoje;

c) kai sodinami I priedo 2 ir 3 punktuose išvardyti persodinti skirti augalai, jeigu nuimtam augalų derliui turi būti taikomos II priedo 1 punkte nurodytos oficialiai patvirtintos priemonės.

4. Valstybės narės pagal IV priede išdėstytą šabloną oficialiai registruoja kenkėjo aptikimo tikslais vykdomos oficialiosios stebėsenos rezultatus ir paprašius suteikia Komisijai galimybę su jais susipažinti.

4 straipsnis

Ėminių ėmimas ir tyrimai vykdant oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais

1. Tose gamybos vietos dalyse, kuriose numatoma sodinti arba saugoti sodinti skirtus bulvių gumbus arba I priedo 1 punkte išvardytus augalus, skirtus sodinti skirtiems augalams auginti, vykdant oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais, pagal III priedą imami ėminiai ir atliekami tyrimai dėl nurodytojo kenkėjo buvimo.

2. Tose gamybos vietos dalyse, kuriose numatoma sodinti arba saugoti I priedo 2 ir 3 punktuose išvardytus augalus, skirtus sodinti skirtiems augalams auginti, vykdant oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais, imami ėminiai ir atliekami tyrimai dėl nurodytojo kenkėjo ir tai daroma vadovaujantis III priedu.

3. Nukrypstant nuo 2 dalies, ėminių ėmimo ir tyrimų dėl nurodytojo kenkėjo nereikalaujama atlikti, jeigu:

a) remiantis atitinkamų oficialiai patvirtintų tyrimų rezultatais, per pastaruosius 12 metų toje gamybos vietos dalyje nebuvo aptikta nurodytojo kenkėjo arba

b) žinoma atitinkamos gamybos vietos dalies pasėlių auginimo istorija, pagal kurią pastaruosius 12 metų joje nebuvo auginamos bulvės ar kiti I priedo 1 punkte išvardyti augalai šeimininkai.

5 straipsnis

Pripažinimas užkrėstomis gamybos vietos dalimis ir užkrėstais augalais

1. Jeigu vykdant stebėseną kenkėjo aptikimo arba stebėjimo tikslais, kaip nurodyta 6 straipsnyje, aptinkama nurodytųjų kenkėjų ir jų buvimas oficialiai patvirtinamas 4 straipsnyje ir 7 straipsnio 2 dalyje nurodytais tyrimais, kompetentingos institucijos pripažįsta tą gamybos vietos dalį užkrėsta.

2. Nurodytieji augalai iš tos gamybos vietos dalies, kuri pripažinta užkrėsta pagal 1 dalį, arba turėję sąlytį su dirvožemiu, kuriame aptikta nurodytųjų kenkėjų, pripažįstami užkrėstais.

III SKYRIUS

STEBĖJIMO TIKSLAIS VYKDOMA OFICIALIOJI STEBĖSENA

6 straipsnis

Stebėjimo tikslais vykdoma oficialioji stebėsena

1. Kasmet tose gamybos vietos dalyse, kuriose auginamos bulvės, išskyrus skirtas sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti, vykdoma rizika grindžiama oficialioji stebėsena stebėjimo tikslais, siekiant nustatyti nurodytųjų kenkėjų paplitimą tose gamybos vietos dalyse.

2. Ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 30 d. valstybės narės pagal IV priede išdėstytą šabloną Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia ankstesniais metais stebėjimo tikslais vykdytos 1 dalyje nurodytos stebėsenos rezultatus.

7 straipsnis

Ėminių ėmimas ir tyrimai vykdant oficialiąją stebėseną stebėjimo tikslais

1. Plotas, kuriame vykdoma oficialioji stebėsena stebėjimo tikslais, turėtų būti ne mažesnis nei 0,5 % atitinkamais metais bulvių, išskyrus bulves, skirtas sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti, auginimui naudojamos gamybos vietos.

2. Vykdant tokią oficialiąją stebėseną stebėjimo tikslais, pagal III priedo 2 punktą imami ėminiai ir atliekami tyrimai dėl nurodytųjų kenkėjų buvimo.

3. Jeigu valstybės narės naudoja III priedo 6 punkte nurodytą imties dydį, jos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia išsamią informaciją apie teritorijas, kuriose tas imties dydis naudotas.

IV SKYRIUS

PRIEMONĖS

8 straipsnis

Išnaikinimo priemonės

1. Gamybos vietos dalyje, kuri pagal 5 straipsnio 1 dalį oficialiai pripažįstama užkrėsta, kompetentingos institucijos arba profesionalūs veiklos vykdytojai, oficialiai prižiūrimi kompetentingų institucijų, siekdami išnaikinti nurodytuosius kenkėjus, taiko visas šias priemones:

a) nesodinamos bulvės, skirtos sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti;

b) nesodinami ir nesaugomi jokie I priede išvardyti augalai, skirti sodinti skirtiems augalams auginti, išskyrus I priedo 2 arba 3 punkte išvardytus nurodytuosius augalus, jeigu nuėmus šių augalų derlių jiems turi būti taikomos II priedo 1 punkte nurodytos oficialiai patvirtintos priemonės, kad nebūtų realaus nurodytojo kenkėjo išplitimo pavojaus, ir

c) iš mechanizmų išvalomas dirvožemis ir augalų liekanos prieš juos išvežant iš tos gamybos vietos dalies arba iš karto po to ir prieš įvežant juos į bet kurią gamybos vietos dalį, esančią už užkrėstos teritorijos ribų, kuri nepripažinta kaip užkrėsta pagal 5 straipsnio 1 dalį.

2. Jeigu bulvių auginimui naudojamos gamybos vietos dalys, išskyrus skirtas sodinti skirtiems bulvių gumbams auginti, oficialiai pripažįstamos užkrėstomis pagal 5 straipsnio 1 dalį, tose gamybos vietos dalyse taikoma oficialiosios kontrolės programa, kuria siekiama užtikrinti, kad nurodytieji kenkėjai neišplistų už tų gamybos vietos dalių ribų.

Rengiant pirmoje pastraipoje nurodytas oficialiosios kontrolės programas, kai taikytina, atsižvelgiama į visus šiuos elementus:

a) į būtent toje atitinkamoje valstybėje narėje naudojamas augalų nurodytųjų kenkėjų šeimininkų auginimo ir prekybos sistemas;

b) į esamų nurodytųjų kenkėjų populiacijos charakteristikas;

c) į tai, ar naudojamos atsparių, aukščiausio atsparumo laipsnio veislių bulvės (atsparumas vertinamas 8 arba 9 balais, kaip nurodyta V priedo 1 punkte, jeigu tokių veislių yra);

d) į kitas galimas agronomines kenkėjų slopinimo priemones, kaip nurodyta Direktyvos 2009/128/EB III priedo 1 punkte, ir

e) į 12 straipsnio 1 dalies b punkte aprašytas priemones.

Apie oficialiosios kontrolės programą valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

3. Bulvių veislių atsparumo laipsnis kiekybiškai nustatomas pagal V priedo 1 punkte išdėstytą standartinę balų skaičiavimo lentelę.

Tyrimai dėl atsparumo atliekami pagal V priedo 2 punkte išdėstytą protokolą.

9 straipsnis

Užkrėstiems augalams taikomos priemonės

1. Kompetentingos institucijos arba profesionalūs veiklos vykdytojai, oficialiai prižiūrimi kompetentingų institucijų, siekdami išnaikinti nurodytuosius kenkėjus, nurodytiesiems augalams, kurie pripažinti užkrėstais pagal 5 straipsnį, taiko visas šias priemones:

a) nesodinamos bulvės, skirtos bulvių gumbams auginti;

b) bulvėms, kurios yra skirtos pramoniniam perdirbimui arba rūšiavimui, taikomos oficialiai patvirtintos priemonės pagal II priedo 2 punktą ir

c) I priedo 2 arba 3 punkte išvardyti augalai nesodinami, nebent jiems buvo taikomos II priedo 1 punkte nurodytos oficialiai patvirtintos priemonės, kad jie nebebūtų užkrėsti.

2. Taikant priemones pagal 1 dalies b punktą, atsižvelgiama į būtent toje atitinkamoje valstybėje narėje naudojamas augalų nurodytojo kenkėjo šeimininkų gamybos ir prekybos sistemas ir į nurodytojo kenkėjo populiacijos charakteristikas.

V SKYRIUS

Pranešimai apie nurodytuosius kenkėjus ir veisles ir priemonių atšaukimas

10 straipsnis

Pranešimas apie patvirtintą nurodytojo kenkėjo buvimą atsparios veislės bulvėse

1. Profesionalūs veiklos vykdytojai ir bet kuris kitas asmuo, sužinojęs apie bet kokius nurodytojo kenkėjo sukeltus simptomus, atsiradusius dėl išnykusio arba sumažėjusio atsparios bulvių veislės atsparumo veiksmingumo, susijusio su išskirtiniu nematodo rūšies sudėties, patotipo arba virulentiškumo grupės pasikeitimu, praneša apie tai kompetentingoms institucijoms.

2. Visais atvejais, apie kuriuos pranešama pagal 1 dalį, taip pat sužinojusios apie tokius atvejus, kompetentingos institucijos ištiria atitinkamą bulvinio nematodo rūšį ir, kai taikoma, susijusį patotipą ar virulentiškumo grupę ir, taikydamos atitinkamus metodus, patvirtina jų buvimą.

3. Ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia išsamią informaciją apie ankstesniais metais pagal 2 dalį patvirtintus atvejus.

11 straipsnis

Pranešimas apie nurodytiesiems kenkėjams atsparias veisles

Ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia visų naujų bulvių veislių, kuriomis jos leido prekiauti ankstesniais metais ir kurias jos, atlikusios V priede nurodytus oficialius tyrimus, pripažino atspariomis nurodytiesiems kenkėjams, sąrašą. Kompetentingos institucijos nurodo augalų veisles, taip pat nurodytųjų kenkėjų rūšis, patotipus, virulentiškumo grupes ar populiacijas, kuriems tų veislių augalai yra atsparūs, ir tų augalų santykinį imlumą.

12 straipsnis

Oficialus pakartotinis ėminių ėmimas ir tyrimai siekiant atšaukti priemones užkrėstoje gamybos vietos dalyje

1. Kompetentingos institucijos gali pakartotinai paimti ėminių pagal 5 straipsnio 1 dalį užkrėsta pripažintoje gamybos vietos dalyje, ir atlikti tyrimus, taikydamos vieną iš toliau nurodytų metodų:

a) kompetentingos institucijos gali oficialiai pakartotinai paimti ėminių atitinkamoje gamybos vietos dalyje ir atlikti tyrimus, taikydamos vieną iš III priede nurodytų metodų, praėjus ne mažiau kaip šešeriems metams nuo nurodytojo kenkėjo buvimo patvirtinimo arba nuo tada, kai paskutinį kartą buvo auginamos bulvės, arba

b) gali oficialiai pakartotinai paimti ėminių atitinkamoje gamybos vietos dalyje ir atlikti tyrimus, taikydamos vieną iš III priede nurodytų metodų, po užtvindymo vandeniu, kai tenkinamos šios sąlygos:

   i) žemė nepertraukiamai užtvindoma 12 savaičių, dirvožemio temperatūrai 15 cm gylyje siekiant bent 16 °C ir esant ne žemesniam kaip 5 cm vandens sluoksniui;

   ii) nuotėkis iš užtvindomos teritorijos neįmanomas dėl kylančio reljefo;

   iii) neleidžiama užtvindyti tų gamybos vietos dalių, kurios yra oficialiai kontroliuojamos dėl *Synchytrium endobioticum* buvimo;

   iv) jeigu užtvindymas atliekamas atvirame lauke arba jeigu naudojamas paviršinis vanduo iš šaltinio, kurio užkrėtimo *Ralstonia solanacearum* galimybės negalima atmesti, *Solanum tuberosum* ir *Solanum lycopersicum* rūšių augalų negalima sodinti toje apdorotoje gamybos vietos dalyje bent tą augimo sezoną po užtvindymo.

1 dalies a punkte numatytą laikotarpį galima sutrumpinti iki ne mažiau kaip trejų metų, jeigu įgyvendintos veiksmingos ir oficialiai patvirtintos kontrolės priemonės.

2. Nepatvirtinus nurodytųjų kenkėjų buvimo, po 1 dalyje nurodyto oficialaus pakartotinio ėminių ėmimo ir tyrimų kompetentingos institucijos atnaujina 3 straipsnio 4 dalyje ir 5 straipsnio 1 dalyje nurodytą oficialų įrašą ir nedelsdamos panaikina visus atitinkamoje gamybos vietos dalyje nustatytus apribojimus.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis

Tyrimų metodams taikomos pereinamojo laikotarpio priemonės

Nukrypstant nuo 4 straipsnio 1 ir 2 dalių ir 7 straipsnio 2 dalies ir iki 2024 m. liepos 15 d. tyrimai gali būti atliekami taikant metodą, pagal kurį nematodo cistos išskiriamos iš augalų liekanų, po to atliekami rūšies aptikimo ir identifikavimo tyrimai taikant tikralaikę PGR pagal Beniers *et al* 2014, užuot taikius III priedo 1 punkto b papunktyje nurodytus nurodytųjų kenkėjų aptikimo ir identifikavimo metodus.

14 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2022 m. liepos 11 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

I PRIEDAS

2 straipsnio 3 punkto b papunktyje nurodytų nurodytųjų augalų sąrašas

1. Augalai šeimininkai su šaknimis:

   Solanum lycopersicum L.,

   Solanum melongena L.

2. Kiti augalai su šaknimis:

   Allium porrum L.,

   Asparagus officinalis L.,

   Beta vulgaris L.,

   Brassica spp.,

   Capsicum spp.,

   Fragaria L.

3. Dirvožemyje auginami ir persodinti skirti svogūnai, gumbai ir šakniastiebiai, kuriems netaikomos II priedo 1 punkto a papunktyje nurodytos oficialiai patvirtintos priemonės, išskyrus tuos svogūnus, gumbus ir šakniastiebius, ant kurių pakuotės pateikta arba kita informacija patvirtina, kad jie yra skirti parduoti galutiniams vartotojams, neužsiimantiems profesionalia toliau nurodytų rūšių augalų arba skintų gėlių auginimo veikla:

   Allium ascalonicum L.,

   Allium cepa L.,

   Dahlia spp.,

   Gladiolus Tourn. Ex L.,

   Hyacinthus spp.,

   Iris spp.,

   Lilium spp.,

   Narcissus L.,

   Tulipa L.

II PRIEDAS

3 straipsnio 3 dalies c punkte, 9 straipsnio pirmos pastraipos b ir c punktuose ir I priedo 3 punkte nurodytos oficialios priemonės

1. 3 straipsnio 3 dalies c punkte, 9 straipsnio pirmos pastraipos c punkte ir I priedo 3 punkte nurodytos oficialiai patvirtintos priemonės yra šios:

   a) dezinfekavimas taikant atitinkamus metodus taip, kad nebūtų realaus nurodytojo kenkėjo išplitimo pavojaus, arba

   b) dirvožemio pašalinimas plaunant arba braukiant šepečiu, kol iš esmės nebelieka dirvožemio, taip, kad nebūtų realaus nurodytojo kenkėjo išplitimo pavojaus, ir dirvožemio atliekų pašalinimas laikantis atitinkamos procedūros, nustačius, kad ją taikant nėra nurodytojo kenkėjo išplitimo pavojaus.

2. 9 straipsnio pirmos pastraipos b punkte nurodytos oficialiai patvirtintos priemonės yra pristatymas į perdirbimo arba rūšiavimo įmonę, kurioje taikomos atitinkamos ir oficialiai patvirtintos atliekų, įskaitant dirvožemio atliekas, šalinimo procedūros, nustačius, kad jas taikant nėra nurodytojo kenkėjo išplitimo pavojaus.

III PRIEDAS

Ėminių ėmimas ir tyrimai, kaip nurodyta 4 ir 7 straipsniuose

1. Vykdant stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais, 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas ėminių ėmimas ir tyrimai atliekami taip, kaip nurodyta toliau.

   Imamas standartinio dydžio dirvožemio ėminys, t. y. ne mažiau kaip 1 500 ml dirvožemio iš vieno hektaro iš ne mažiau kaip 100 cilindrinių ėminių paėmimo vietų viename hektare, geriausiai einant lauku stačiakampe gardele, tarp ėminių ėmimo taškų išlaikant ne mažesnį kaip 5 m atstumą į plotį ir ne mažesnį kaip 20 m atstumą į ilgį ir apimant visą gamybos vietos dalį. Visas ėminys tiriamas toliau, t. y. išrenkamos cistos, identifikuojama rūšis ir, jei taikoma, nustatomas patotipas ir (arba) virulentiškumo grupė.

   Tyrimai atliekami taikant toliau nurodytus nurodytojo kenkėjo išrinkimo metodus, aprašytus atitinkamuose patvirtintuose ir tarptautiniu mastu pripažintuose diagnostikos protokoluose:

   a) cistos išrenkamos taikant Fenviko metalinio indo (angl. *Fenwick can*), Šuilingo (*Schuiling*) centrifugos, Zainhorsto (*Seinhorst*) perplovimo indo arba Korto (*Kort*) perplovimo indo naudojimu grindžiamus metodus;

   b) aptikimo ir identifikavimo tyrimai atliekami taikant vieną iš šių metodų:

      i) *Globodera* cistos išrenkamos iš augalų liekanų, remiantis cistų morfologinėmis savybėmis, tada identifikuojama rūšis, remiantis atskirų cistų ir juvenalinės stadijos nematodų morfologinėmis savybėmis, kartu atliekant paprastos PGR tyrimą pagal Bulman ir Marshall (1997) ([1]) (kilus abejonių dėl *G. tabacum* buvimo, galima papildomai atlikti paprastos PGR tyrimą pagal Skantar *et al* (2007) ([2]);

      ii) Globodera cistos išrenkamos iš augalų liekanų, remiantis cistų morfologinėmis savybėmis, tada identifikuojama rūšis, remiantis atskirų cistų ir juvenalinės stadijos nematodų morfologinėmis savybėmis, kartu atliekant tikralaikės PGR tyrimą pagal Gamel *et al* (2017) ([3]);

      iii) nematodų cistos išrenkamos iš augalų liekanų, tada atliekamas rūšies aptikimo tyrimas kartu atliekant tikralaikės PGR tyrimą pagal Gamel *et al* (2017) ([3]).

2. Vykdant oficialiąją stebėseną stebėjimo tikslais, kaip nurodyta 7 straipsnyje, ėminiai imami pagal vieną iš šių metodų:

   a) atliekamas 1 punkte nurodytas ėminių ėmimas, surenkant ne mažiau kaip 400 ml dirvožemio iš vieno hektaro;

   b) apžiūrėjus šaknis ir pastebėjus simptomų, atliekamas tikslinis ėminių ėmimas, surenkant ne mažiau kaip 400 ml dirvožemio, arba

   c) po derliaus nuėmimo imami ėminiai, surenkant ne mažiau kaip 400 ml su bulvėmis susijusio dirvožemio, jeigu galima atsekti gamybos vietos dalį, kurioje bulvės buvo auginamos.

   Vykdant oficialiąją stebėseną stebėjimo tikslais, kaip nurodyta 7 straipsnyje, tyrimai atliekami vadovaujantis 1 punktu.

3. Nukrypstant nuo 1 punkto, standartinį imamo ėminio dydį galima sumažinti iki ne mažiau kaip 400 ml dirvožemio iš vieno hektaro kiekvienu iš šių atvejų:

   a) yra dokumentinių įrodymų, kad šešerius metus iki vykdant oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais atitinkamoje gamybos vietos dalyje nebuvo auginama ir nebuvo bulvių ir I priedo 1 punkte išvardytų augalų;

   b) pastaruosius du kartus iš eilės vykdant oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais, surinktuose 1 500 ml/ha dirvožemio ėminiuose nerasta nė vieno nurodytojo kenkėjo pavyzdžio, be to, po pirmosios oficialiosios stebėsenos kenkėjo aptikimo tikslais toje gamybos vietos dalyje nebuvo auginamos bulvės ar I priedo 1 punkte nurodyti augalai, išskyrus augalus, kurių oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais būtina vykdyti pagal 4 straipsnio 1 dalį;

([1]) Bulman, S.R. & Marshall, J.W. (1997). Differentiation of Australasian potato cyst nematode (PCN) populations using the Polymerase Chain Reaction (PCR). *New Zealand Journal of Crop and Horticultural Science* 25, p. 123–129.

([2]) Skantar, A.M., Handoo, Z.A., Carta, L.K., Chitwood, D.J. (2007). Morphological and molecular identification of *Globodera pallida* associated with Potato in Idaho. *Journal of Nematology* 39(2), p. 133–144.

([3]) Gamel, S., Letort A., Fouville D., Folcher L., Grenier E. (2017). Development and validation of real-time PCR assays based on novel molecular markers for the simultaneous detection and identification of *Globodera pallida*, *G. rostochiensis* and *Heterodera schachtii*. *Nematology* 19 (7):789–804.

c) paskutinį kartą vykdant oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais, kurios metu turėjo būti paimtas ne mažesnis kaip 1 500 ml/ha dirvožemio ėminys, nerasta nė vieno nurodytojo kenkėjo pavyzdžio arba rasta nurodytojo kenkėjo cistų be gyvo turinio, be to, nuo paskutinės oficialiosios stebėsenos kenkėjo aptikimo tikslais toje gamybos vietos dalyje nebuvo auginamos bulvės ar I priedo 1 punkte nurodyti augalai, išskyrus augalus, kurių oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais būtina vykdyti pagal 4 straipsnio 1 dalį.

4. Laukuose, kurie yra didesni nei atitinkamai 8 ha ir 4 ha, toliau nurodytais atvejais galima imti mažesnio dydžio ėminius:

a) 1 punkte nurodyto standartinio dydžio atveju iš pirmų 8 hektarų imami tame punkte nurodyto dydžio ėminiai, o iš paskesnių hektarų galima imti mažesnius, bet ne mažesnius kaip 400 ml/ha dirvožemio ėminius;

b) 3 punkte nurodyto sumažinto dydžio atveju iš pirmų 4 hektarų imami tame punkte nurodyto dydžio ėminiai, o iš paskesnių hektarų galima imti mažesnius, bet ne mažesnius kaip 200 ml/ha dirvožemio ėminius.

5. Toliau vykdant oficialiąją stebėseną kenkėjo aptikimo tikslais, kaip nurodyta 3 straipsnio 1 dalyje, 3 ir 4 punktuose nurodytus mažesnius ėminių dydžius galima taikyti tol, kol atitinkamoje gamybos vietos dalyje aptinkama nurodytųjų kenkėjų.

6. Standartinį dirvožemio ėminio dydį galima sumažinti iki ne mažiau kaip 200 ml dirvožemio iš vieno hektaro, jeigu atitinkama gamybos vietos dalis yra teritorijoje, kuri pripažinta neužkrėsta nurodytuoju kenkėju, ir yra nustatyta, prižiūrima ir stebima vadovaujantis atitinkamais tarptautiniais fitosanitarijos priemonių standartais (Tarptautinis fitosanitarijos priemonių standartas Nr. 4) ([4]).

7. Visais atvejais dirvožemio ėminys yra ne mažesnis kaip 200 ml iš vienos gamybos vietos dalies

([4]) ISPM 4. 1995. Requirements for the establishment of pest free areas. Rome, IPPC, FAO. https://www.ippc.int/en/publications/614/.

IV PRIEDAS

3 ir 6 straipsniuose nurodytas šablonas stebėsenos rezultatams pateikti

Šablonas **bulvinio nematodo** stebėsenos ankstesniais metais nukastose bulvėse rezultatams pateikti

Naudokite šią lentelę tik savo šalyje išaugintų bulvių stebėsenos rezultatams pateikti.

Valstybė narė arba teritorija	**Stebėsenos rūšis (kenkėjo aptikimo / stebėjimo tikslais)**	**Bendras pasėlių plotas (ha)**	**Plotas, kuriame imti ėminiai** [1]	**Ėminio dydis**	**Užkrėstos teritorijos plotas po laboratorinių tyrimų**				**Kita informacija**
					Tik G. p. [2]	**Tik G. r.** [3]	**G. p.** [2] **ir G. r.** [3] **kartu toje pačioje gamybos vietos dalyje**	**Bendras užkrėstos teritorijos plotas**	

([1]) Tik stebėjimo tikslais vykdomos stebėsenos atveju.
([2]) G. p. = *Globodera pallida*.
([3]) G. r. = *Globodera rostochiensis*.

V PRIEDAS

Bulvių veislių atsparumo laipsnio kiekybinis nustatymas ir atsparumo tyrimų protokolas, kaip nurodyta 8 straipsnio 3 dalyje

1. Atsparumo laipsnis

Santykinis atitinkamos bulvių veislės imlumas nustatomas pagal lentelėje nurodytus balus ir 2.16 punkte pateiktą formulę. 9 balai atitinka aukščiausią atsparumo lygį.

Standartinė balų skaičiavimo sistema santykiniam bulvių veislių imlumui nurodytiesiems kenkėjams nustatyti

Santykinis imlumas (%) (SI)	Balas
≤ 1	9
1 < SI≤ 3	8
3 < SI≤ 5	7
5 < SI≤ 10	6
10 < SI≤ 15	5
15 < SI≤ 25	4
25 < SI≤ 50	3
50 < SI≤ 100	2
> 100	1

2. Atsparumo tyrimų protokolas

2.1. Tyrimas atliekamas karantino patalpose – atviroje erdvėje, šiltnamiuose arba klimatinėse kamerose.

2.2. Tyrimas atliekamas vazonuose, kurių kiekviename yra ne mažiau kaip vienas litras dirvožemio arba kito tinkamo substrato.

2.3. Dirvožemio temperatūra tyrimo induose visą tyrimo laiką neviršija 25 °C ir užtikrinamas tinkamas laistymas.

2.4. Sodinant tiriamosios arba kontrolinės veislės bulves, naudojama po vieną kiekvienos tiriamos arba kontrolinės veislės bulvės gumbo išpjovą su akute.

2.5. Atliekant kiekvieną tyrimą, kaip standartinė imli kontrolinė bulvių veislė naudojama veislė „Désirée“. Kaip vidaus kontrolė gali būti naudojamos papildomos visiškai neatsparios vietos svarbos kontrolinės veislės.

2.6. Atliekant atsparumo Ro1, Ro5 patotipų *Globodera rostochiensis* ir Pa1 ir Pa3 patotipų *Globodera pallida* tyrimus, naudojamos šios standartinės nurodytojo kenkėjo populiacijos:

Ro1: *Ecosse* populiacija;

Ro5: *Harmerz* populiacija;

Pa1: *Scottish* populiacija;

Pa3: *Chavornay* populiacija.

Papildomai gali būti naudojamos ir kitos vietos svarbos populiacijos. Naudojant šias populiacijas, privaloma užtikrinti galimybę susipažinti su įrašais apie tai, kaip buvo nustatytas jų patotipas. Papildomai galima naudoti ir naujas virulentiškas populiacijas, atsižvelgiant į tai, kur tokios populiacijos gali būti dar nestabilios ir patotipai dar nenustatyti.

2.7. Naudojamos standartinės populiacijos tapatumas tikrinamas taikant atitinkamus metodus. Atliekant bandymus rekomenduojama naudoti bent dvi atsparias veisles arba du skirtingus standartinius žinomo atsparumo klonus.

2.8. Nurodytojo kenkėjo (Ki) inokuliate turi būti iš viso penki infekciški kiaušinėliai ir juvenalinės stadijos nematodai viename dirvožemio mililitre. Nurodytąjį kenkėją galima inokuliuoti cistų forma arba kaip kiaušinėlių ir juvenalinės stadijos nematodų mišinį suspensijoje.

2.9. Nurodytojo kenkėjo cistų turinio, kuris naudojamas kaip inokuliato šaltinis, gyvybingumas yra ne mažesnis kaip 70 % Rekomenduojama, kad cistos būtų 6–24 mėnesių amžiaus ir kad prieš naudojimą bent keturis mėnesius jos būtų laikomos 4 °C temperatūroje.

2.10. Paruošiamos bent keturios replikatų lėkštelės (vazonai) kiekvienam nurodytojo kenkėjo populiacijos ir tiriamosios bulvių veislės deriniui.

2.11. Tyrimas tęsiamas bent tris mėnesius ir prieš užbaigiant bandymą patikrinama besivystančių nematodų patelių subrendimo stadija.

2.12. Išrenkamos nurodytojo kenkėjo cistos iš keturių replikatų lėkštelių ir atskirai suskaičiuojamos cistos kiekviename vazone.

2.13. Galutinė populiacija (Pg) standartinės imlios kontrolinės veislės mėginiuose atsparumo tyrimo pabaigoje nustatoma suskaičiuojant visas cistas visose replikatų lėkštelėse ir kiaušinėlius ir juvenalinės stadijos nematodus bent keturiose replikatų lėkštelėse.

2.14. Standartinės imlios kontrolinės veislės mėginiuose jų skaičius turi būti bent 20 × (Pg/Ki).

2.15. Variacijos koeficientas vertinant standartinę imlią kontrolinę veislę negali viršyti 35 % Vėlesniame etape galima taikyti kitus statistinius kriterijus, įrodžius, kad taikant tuos kriterijus tyrimo rezultatai bus tikslesni.

2.16. Santykinis tiriamos bulvių veislės imlumas, palyginti su standartine imlia kontroline veisle, nustatomas ir išreiškiamas procentais pagal šią formulę:

$Pg_{\text{tiriamoji veislė}}/Pg_{\text{standartinė imli kontrolinė veislė}} \times 100\ \%$.

2.17. Jei tiriamosios bulvių veislės santykinis imlumas yra 3 % ar didesnis, pakanka suskaičiuoti cistas. Tais atvejais, kai santykinis imlumas yra mažesnis nei 3 %, suskaičiuojamos ne tik cistos, bet ir kiaušinėliai bei juvenalinės stadijos nematodai.

2.18. Jei pirmųjų metų tyrimų rezultatai rodo, kad veislė yra neatspari atitinkamam patotipui (kai balų skaičius < 3), šių tyrimų nereikia kartoti antraisiais metais.

2.19. Jei tiriamoji veislė nėra visiškai neatspari atitinkamam patotipui (kai balų skaičius ≥ 3), tyrimų rezultatai patvirtinami atliekant bent dar vieną tyrimą kitais metais. Balų skaičius apskaičiuojamas pagal 1 punkte pateiktą lentelę, naudojant aritmetinį santykinio imlumo vidurkį dvejų metų laikotarpiu.